

T5 Rem 28: de opbouw van een speech herkennen

Een speech

- kan **informer**, bv. over activiteiten die worden aangeboden;
- kan **overtuigen**, bv. om te kiezen voor een bepaalde politieke partij;
- kan **aanzetten tot actie**, bv. actie ondernemen voor meer samenhang;
- kan **ontspannen**, bv. leuke anekdotes vertellen van het voorbije jaar;
- bestaat uit drie delen:
 - een inleiding met een begroeting
 - een midden met de inhoud
 - een slot met een afsluiting

1 De opbouw van een speech

- Lees de speech van de directeur.
- Zet bij elk deel van de speech het juiste nummer:
 - 1 = de zin waar de inleiding begint;
 - 2 = de zin waar het midden begint;
 - 3 = de zin waar het slot begint.

- 1 *Beste ouders en grootouders, beste schoolbestuur, beste aanwezigen, Als directeur van deze school mag ik jullie, samen met het schoolbestuur, verwelkomen op de plechtige opening van deze gloednieuwe feestzaal.*
- 2 *Deze feestzaal zal vandaag voor het eerst gebruikt worden. Het ziet er allemaal veelbelovend uit. De zon straalt, de kinderen stralen. De leerkrachten ook. Zij geven vandaag ook het beste van zichzelf en ... beste ouders ... ze zijn zo fier op jullie kinderen. De leerlingen en leerkrachten hebben de afgelopen weken flink geoefend. Er wordt hier vandaag gedanst, er volgen gedichten, er is een gitaarconcert, er wordt gezongen, er worden bijzondere prijzen uitgereikt, er zijn presentatoren ... Ook tijdens de optredens kunnen jullie verder genieten van een hapje en een tapje. Steekt u het bordje 'Dorst' omhoog, dan komen de mensen van ons oudercomité u graag aan tafel bedienen. Na de optredens gaan we, samen met de leerlingen, onze sterren van vandaag, nog klinken op de opening van onze nieuwe feestzaal.*
- 3 *We gaan nu eerst kijken naar wat onze leerkrachten en leerlingen samen hebben voorbereid. Het zal de moeite waard zijn. Geniet ervan!*

2 Het communicatieschema toepassen

- Herlees de speech uit oefening 1.
- Vul het schema aan: omkring of vul zelf in.

meerdere antwoorden mogelijk

zender	<u>de directeur</u>
ontvanger	<u>bv. al de aanwezigen</u>
boodschap	<u>bv. Welkom op de opening van de feestzaal!</u>
bedoeling	ontspannen – <u>informer</u> en – overtuigen – aanzetten tot actie
inhoud	<u>in het belang van anderen</u> – eigen belang
stijl	openhartig – amusant – ontroerend – <u>betrok</u> ken – oppervlakkig
situatie	<u>bv. in de nieuwe feestzaal van de school</u>
effect	<u>bv. De directeur krijgt een applaus. De mensen kijken uit naar het optreden.</u>

Hoe deed ik de taak?

Ik denk

Juf/Meester vindt

T5 Rem 29: het woordenboek gebruiken om de betekenis van een woord te vinden

Het woordenboek gebruiken

In het woordenboek

- staan de woorden in alfabetische volgorde;
- zoek je grondwoorden op; Voorbeeld: boeken → **ik zoek:** boek
- zoek je de infinitief van een werkwoord op. Voorbeeld: hij wast af → **ik zoek:** afwassen

Zo zoek je een woord op in het woordenboek	Voorbeeld:
<ul style="list-style-type: none">• Duid de beginletter van het woord aan.• Zoek dezelfde beginletter in het woordenboek.• Open het woordenboek bij die letter.	<p>worstelen</p> <p>Waar vind ik de letter w?</p> <ul style="list-style-type: none">• Vooraan? a-b-c-d-e-f-g-h• Midden? i-j-k-l-m-n-o-p• Achteraan? q-r-s-t-u-v-w-x-y-z
<ul style="list-style-type: none">• Kijk naar de tweede (derde) letter van het woord.• Zoek het eerste en het laatste woord. Dat zijn de woorden bovenaan de bladzijde. Tussen welke twee woorden vind je je woord?• Lees de betekenis af.	<p>worstelen</p> <p>eerste en laatste woord:</p> <p>woonkamer – wreken worstelen – <i>elkaar beetgrijpen en proberen op de grond te krijgen</i></p>

1 Bij welk woord zoek je?

■ Noteer het woord dat je opzoekt in het woordenboek.

stoelen	ik zoek: stoel _____
geantwoord	ik zoek: antwoorden _____
rustte	ik zoek: rusten _____
bloempje	ik zoek: bloem _____
blaadjes	ik zoek: blad _____
vindt	ik zoek: vinden _____
gesnurkt	ik zoek: snurken _____
vlogen	ik zoek: vliegen _____

2

De betekenis vinden

- Lees de tekst.
- Zoek de betekenis van de vetgedrukte woorden op in een (online) woordenboek.
- Noteer de passende betekenis.

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

Niet alle kinderen krijgen een cadeautje tijdens de feestdagen. Daarom organiseren wij de actie 'Een cadeau voor iedereen'. Dat **project** brengt cadeaus bij kinderen in armoede.

In Vlaanderen groeit één op de tien kinderen op in armoede, in Brussel is dat zelfs één op de vier.

Met de feestdagen voor de deur leidt dat in sommige gezinnen tot **schrijnende** situaties. Want meestal is er **nauwelijks** financiële ruimte om speelgoed voor hun kinderen te kopen.

Om dat op te vangen starten we met de **campagne**:

EEN CADEAU VOOR IEDEREEN!

Bezorg jij kinderen in armoede ook leuke feestdagen?

In drie stappen krijg je het voor elkaar:

- 1) Verzamel proper en **functionerend** speelgoed waarmee niet meer gespeeld wordt.
- 2) Neem een stevige doos, steek het speelgoed erin en plak de doos goed dicht.
- 3) Breng het **pakketje** naar het postkantoor met de **vermelding** van 'Een cadeau voor iedereen' en verzend je doos gratis.

KLAAR!

Wij zorgen ervoor dat al het speelgoed terechtkomt bij kinderen die het nodig hebben.

het project: een ontwerp of een plan dat iemand wil uitvoeren

schrijnende: zo slecht dat je zou willen dat mensen er niet mee te maken hadden

nauwelijks: bijna niet

de campagne: een grote openbare actie voor een bepaald doel

functionerend: iets dat werkt

het pakketje: een pak dat je met de post verstuurt

de vermelding: als er iets over geschreven wordt

Hoe deed ik de taak?

Ik denk

Juf/Meester vindt

T5 Rem 30: woorden alfabetisch rangschikken

Alfabetisch rangschikken

Voorbeeld: beer – giraf – aap – dolfijn – leeuw – eend

- Geef de eerste letter van elk woord een andere kleur.
- Geef de aangeduide letters in het alfabet dezelfde kleur.
a – b – c – d – e – f – g – h – i – j – k – l – m – n – o – p – q – r – s – t – u – v – w – x – y – z
- Noteer het woord dat met de eerste gekleurde letter begint.
aap
- Noteer dan het woord met de volgende gekleurde letter.
aap – beer
- Werk op die manier de reeks af.
aap – beer – dolfijn – eend – giraf – leeuw
- Als de eerste letter van één of meer woorden dezelfde is, kijk je naar de tweede letter.
Voorbeeld: rond – raam – rennen – boek → boek – raam – rennen – rond

1 Alfabetisch rangschikken in kleur

- Geef de eerste letter van elk woord een kleur. Dezelfde letters krijgen dezelfde kleur.
- Als de eerste letter van twee woorden dezelfde is, onderstreep je de tweede letter.
- Rangschik de woorden alfabetisch.

feestje – kaars – receptie – speech – proosten

feestje, kaars, proosten, receptie, speech

slinger – drank – serpentine – smullen – diner

diner, drank, serpentine, slinger, smullen

2 Alfabetisch rangschikken tot op de tweede letter

- Rangschik de volgende woorden alfabetisch.
- Je mag kleuren gebruiken.

knallen – kalender – familie – feestdag – kussen

familie, feestdag, kalender, knallen, kussen

vuurwerk – voedsel – vlaggen – vakantie – vreugde

vakantie, vlaggen, voedsel, vreugde, vuurwerk

3 Alfabetisch rangschikken tot op de tweede letter en verder

- Rangschik de volgende woorden alfabetisch.
- Je mag kleuren gebruiken.

confetti – champagne – cadeau – chef – Chanoeka

cadeau, champagne, Chanoeka, chef, confetti

voornemen – voeding – versieren – vuurpijl – voorspoed

versieren, voeding, voornemen, voorspoed, vuurpijl

Hoe deed ik de taak?

Ik denk

Juf/Meester vindt

T5 Rem 31: de persoonsvorm, het onderwerp en de tijd van de zin zoeken

De persoonsvorm, het onderwerp en de tijd van de zin zoeken

De persoonsvorm (pv)

- De persoonsvorm is altijd een werkwoord.
- Je vindt de persoonsvorm door de ja-nee vraag te stellen.
- De pv komt dan vooraan in de zin.

Voorbeeld:

Lezen Ella en Mo een leuk boek in de klas?

pv = lezen

Het onderwerp (ond)

- Je vindt het onderwerp door deze vraag te stellen: Wie of wat + persoonsvorm?
- Het onderwerp komt op de tweede plaats in de ja-nee vraag.

Voorbeeld:

De zussen fietsen op straat.

Fietsen de zussen op straat?

Wie fietsen? → ond = de zussen

De tegenwoordige tijd (t.t.)

- Het gebeurt nu of het is nog niet voorbij.

De verleden tijd (v.t.)

- Het is voorbij, het is al gebeurd.

1 De persoonsvorm vinden

- Lees de zin.
- Stel de ja-nee vraag in je hoofd. De pv komt dan vooraan in de zin.
- Omkring de persoonsvorm.

Het carnaval van Aalst is een van de bekendste en oudste carnavalsfeesten van België.

Het feest start op zaterdagavond vóór het eigenlijke carnaval.

's Zondags trekt de grote carnavalstoet door de straten.

2 Het onderwerp vinden

- Lees de zin.
- Stel de ja-nee vraag in je hoofd. Het onderwerp komt op de tweede plaats in de zin.
- Onderstreep het onderwerp.

Tienduizenden mensen wonen elk jaar dit gebeuren bij.

De deelnemende carnavalsgroepen maken telkens weer nieuwe kostuums en praalwagens.

De lange stoet telt meer dan honderd wagens.

3

Zinnen onderzoeken

- Lees de tekst.
- Omkring in elke zin de persoonsvorm.
- Onderstreep in elke zin het onderwerp.
- Omkring in welke tijd de tekst geschreven is.

Op dinsdagavond kun je de traditionele popverbranding bijwonen.

Daarmee wordt het carnavalsfeest afgesloten

Dan beginnen vele vermoeide feestvierders te wenen.

De tekst staat in de tegenwoordige tijd / verleden tijd.

Op maandag was de maandagstoet aan de beurt.

Die dag gooide Prins Carnaval van op het balkon van het stadhuis snoepgoed ter grootte van een ui naar beneden.

Dat was heel leuk.

De tekst staat in de tegenwoordige tijd / verleden tijd

Hoe deed ik de taak?

Ik denk

Juf/Meester vindt

De persoonsvorm aanpassen

De persoonsvorm

- is een werkwoord dat van vorm kan veranderen als de persoon verandert.

Voorbeelden:

infinitief	1ste persoon enkelvoud stam	2de persoon enkelvoud stam + t	3de persoon enkelvoud stam + t
drinken	ik drink	jij/je drinkt let op: drink je?	hij/zij/ze drinkt
	1ste persoon meervoud	2de persoon meervoud	3de persoon meervoud
	wij/we drinken	jullie drinken	zij/ze drinken

- vertelt of de zin in de tegenwoordige tijd (t.t.) of de verleden tijd (v.t.) staat.

tegenwoordige tijd:	verleden tijd:
Het gebeurt nu , het is nog niet voorbij.	Het gebeurde vroeger , het is voorbij.
<u>Vandaag</u> ga ik naar de dansles. Ik speel graag in de tuin.	<u>Gisteren</u> ging ik naar de dansles. <u>Vorige week</u> speelde ik in de tuin.

- Soms verandert het werkwoord van klank in de verleden tijd.

Voorbeelden:

worden → werden

slapen → sliepen

roepen → riepen

1 De persoonsvorm en het onderwerp vinden

- Lees de zin.
- Stel de ja-nee vraag in je hoofd.
- Omkring de persoonsvorm.
- Onderstreep het onderwerp.

Voor moslims is het Offerfeest een belangrijk feest.

Het feest duurt drie dagen.

Op de ochtend van het Offerfeest gaan de moslims feestelijk gekleed naar de moskee voor het gebed.

Tijdens het feest bezoeken zij ook hun familie en vrienden.

Een deel van het feestmaal wordt weggeschonken.

2

Van één naar meer

- Markeer in welke tijd de zin staat en om welke persoon het gaat.
- Verander het onderwerp in de zin van enkelvoud naar meervoud of omgekeerd.
- Pas de persoonsvorm correct aan. meerdere antwoorden mogelijk

Divali, een vrolijk hindoe feest

- 1 Voor het feest moeten ze eerst het huis schoonmaken.

Voor het feest **moet ze** _____ eerst het huis schoonmaken.

t.t.		v.t.
1	2	3

- 2 Ook vanbinnen maakt hij zich schoon.

Ook vanbinnen **maken ze** _____ zich schoon.

t.t.		v.t.
1	2	3

- 3 Jullie aten een hele week geen vlees.

Jij at _____ een hele week geen vlees.

t.t.		v.t.
1	2	3

- 4 De kinderen wasten zich grondig en trokken nieuwe kleren aan.

Het kind waste _____ zich grondig en **trok** _____
nieuwe kleren aan.

t.t.		v.t.
1	2	3

- 5 De tuinen worden verlicht met fakkels.

De tuin wordt _____ verlicht met fakkels.

t.t.		v.t.
1	2	3

Hoe deed ik de taak?

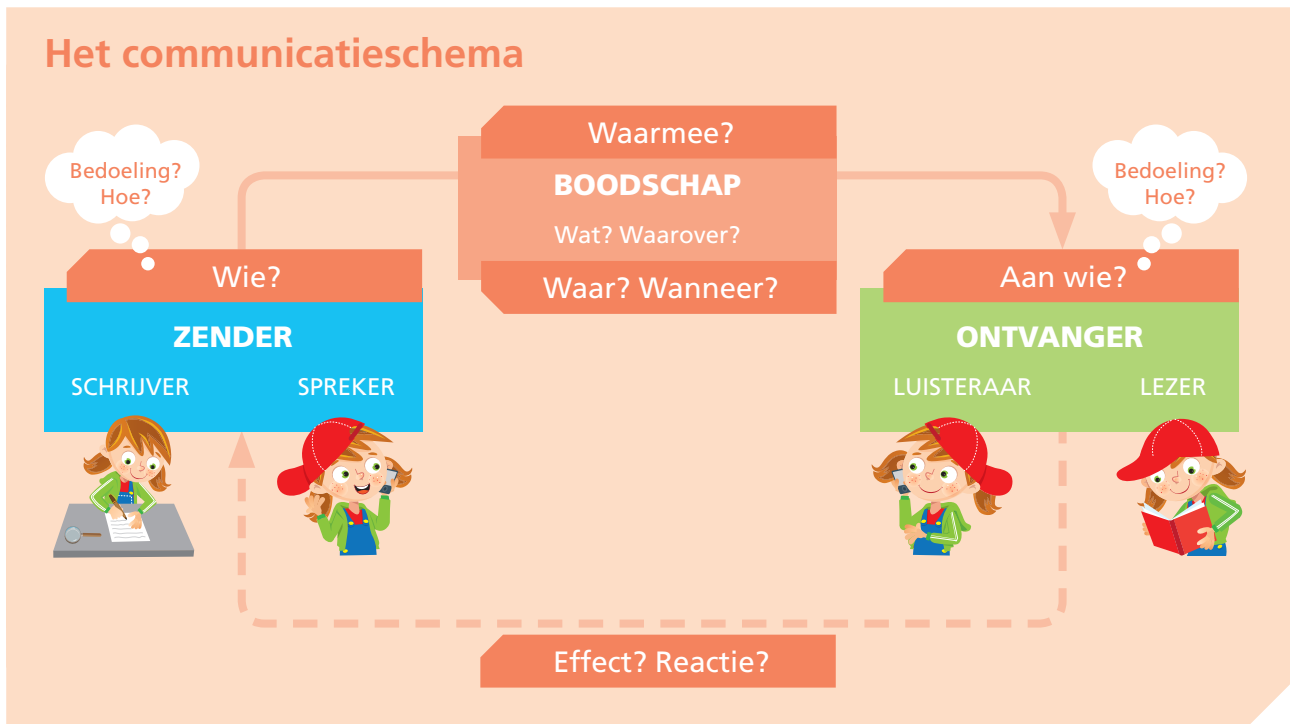

Ik denk

Juf/Meester vindt

T5 Rem 33: bij het overbrengen van een boodschap rekening houden met het communicatieproces

1 Geschikt of niet?

- Lees de persoonlijke boodschap van de verkoper.
- Vul het schema aan.

meerdere antwoorden mogelijk

Beste koper,
 Zoek je een supersnelle wagen? Niet alleen op het land, maar ook in het water haalt deze racetruck snelheden tot 12 km per uur. Hij kan ontelbare stunts uitvoeren en gekke crashes maken. Draaien en keren kan hij in alle richtingen. Vind jij dat leuk? Neem dan snel deze wagen mee naar huis!
 Ik wens je veel rijplezier toe!
 Bliksemsnelle groeten,
 Igor

zender	de verkoper, Igor
ontvanger	de koper
bedoeling	de koper informeren/aanzetten tot kopen
inhoud	een persoonlijke boodschap aan de koper
effect	De koper weet nu of het speelgoed wel of niet geschikt is.

2

Speelgoed gezocht!

- Lees de persoonlijke boodschap.
- Verbind elke boodschap met het passende stuk speelgoed.

Dag stuntman,
Lekker buiten spelen wordt pas echt leuk als je met je eigen skateboard op pad gaat en snelle slides en spannende kickflips kunt maken. Dit stoere skateboard is 72 cm lang en heeft een antisliplaag, zodat je niet snel zult uitglijden. Op de onderkant staat een leuke print van een stoere kangoeroe.
Stoere groeten,
Marco

Beste koper,
Loop met je poppen door dit speelhuis en ontdek een wereld waarin al je dromen uitkomen! Richt het sprookjesachtig mooie poppenhuis naar je eigen smaak in met meer dan vijftien speelonderdelen, zoals een eetservies en een puppy. Laat je fantasie de vrije loop en verzin de leukste verhalen.
Magische groeten,
Elfie

Beste sportieveling,
Alles loopt op wieltjes met deze coole inlineskates. Verbaas je vrienden of vriendinnen met je spectaculaire skateskills. Fun gegarandeerd! Dankzij de vier wielen rol je soepel en gemakkelijk vooruit. Bovendien hebben de skates snelsluitingen. Vergeet zeker je beschermset en helm niet!
Rrrrol erop los,
Timo

Dag spelletjesfanaat,
Het enige echte Monopoly-spel mag niet ontbreken in de spelletjeskast van een liefhebber van gezelschapsspelen. Het doel van het spel is om groot te worden door straten te kopen, huizen en hotels te bouwen. Heb je altijd al rijk willen worden? Het kan met Monopoly! Maar pas op dat je niet in de gevangenis terecht komt!
Veel liefs,
Els

Beste koper,
Hou je van fotograferen? Dan is deze camera met 5 megapixel met digitale zoom, gezichtsherkenning en groot kleurenscherm iets voor jou! Bewerk foto's en video's met talloze coole effecten, vervorm je stem, luister naar je favoriete muziek of speel coole spellen met de bewegingssensor!
Veel fotofun,
Mariska

Hoe deed ik de taak?

Ik denk

Juf/Meester vindt

T5 Rem 34: de betekenis van een woord vinden

Betekenis van een woord vinden

Ik begrijp een woord niet.

Is het woord belangrijk om de tekst te begrijpen?

- Nee? → Ik lees verder.
- Ja? → Wat kan ik doen?

Ik lees een stukje **terug** of **verder**.

Ik kijk naar **de prenten**.

Ik **kijk** naar het woord.
Ken ik een stukje van het woord?

Ik zoek het woord op.
(**woordenboek, internet**)

Ken ik het woord in een **andere taal**?

Ik **vraag** om **hulp**.

1 Gebruik de context

- Lees de tekst.

Het magische receptenboek van bakkerij Bliss

De ouders van Roos, Tijn, Dille en Leintje runnen een magische bakkerij in het stadje Rampenburg. Met behulp van een geheimzinnig kookboek, dat al eeuwen in de familie is, bakken ze de meest betoverende koekjes en taarten.

Als hun ouders een tijdje de stad uit moeten, krijgt Roos de sleutel van de **voorraadkamer**. In die kamer wordt al het voedsel bewaard, maar ook het **mysterieuze** kookboek. Haar moeder drukt haar op het hart: de deur mag alleen in noodgevallen geopend worden, want er mag absoluut geen magie vrijkomen ...

Wanneer de kinderen wat magische recepten uitproberen, belanden ze in **coole** situaties.

Maar wat zullen hun ouders daarvan vinden? Worden ze **furieus** of blijven ze er kalm onder?

- Los de vragen op.
- Antwoord met de vetgedrukte woorden.

Welk woord wordt uitgelegd in de tekst?

voorraadkamer _____

Welk woord herken je uit een andere taal?

coole _____

Van welk woord vind je een synoniem in de tekst?

mysterieuze _____

Van welk woord vind je een tegengestelde in de zin?

furieus _____

De betekenis achterhalen

- Lees de tekst.
- Kruis voor elk woord aan welke strategie je gebruikt om de betekenis te achterhalen.
- Noteer de betekenis met je eigen woorden.

Juf Nix snoept (niet meer)

De juffrouw op school houdt veel van snoepen, net als haar teckel Tikkie. De leerlingen van haar klas maken zich zorgen om de gezondheid van hun juf. Ze ondernemen van alles om ervoor te zorgen dat zij minder gaat snoepen. De juf stelt dat **aanvankelijk** niet echt op prijs, maar als ze merkt dat ze zich beter voelt, gaat ze **abrupt** veel gezonder leven. Ze is haar leerlingen dankbaar voor de steun. Het lukt haar zelfs om de halve **marathon** uit te lopen! De **moraal** van het verhaal: Te veel snoepen is niet gezond.

aanvankelijk:

- Ik ken de betekenis van het woord al.
- Ik lees een stuk verder of terug in de tekst.
- Ik denk na of ik het woord uit een andere taal ken.
- Ik zoek het woord op in het woordenboek of op het internet.

aankruisen is eigen antwoord
meerdere antwoorden mogelijk

Betekenis: bv. in het begin, eerst

abrupt:

- Ik ken de betekenis van het woord al.
- Ik lees een stuk verder of terug in de tekst.
- Ik denk na of ik het woord uit een andere taal ken.
- Ik zoek het woord op in het woordenboek of op het internet.

Betekenis: bv. plotseling, onverwacht

marathon:

- Ik ken de betekenis van het woord al.
- Ik lees een stuk verder of terug in de tekst.
- Ik denk na of ik het woord uit een andere taal ken.
- Ik zoek het woord op in het woordenboek of op het internet.

Betekenis: bv. een hardloopwedstrijd van ruim 42 kilometer

moraal:

- Ik ken de betekenis van het woord al.
- Ik lees een stuk verder of terug in de tekst.
- Ik denk na of ik het woord uit een andere taal ken.
- Ik zoek het woord op in het woordenboek of op het internet.

Betekenis: bv. de les die je uit een verhaal kunt leren

Hoe deed ik de taak?

Ik denk

Juf/Meester vindt

De gevoelswaarde van woorden

Om woorden te gebruiken, moet je niet alleen weten wat ze betekenen, maar ook welk gevoel ze kunnen oproepen.

- Dat gevoel kan **positief** zijn → heerlijk, verrukkelijk, prachtig, aangenaam ...
- Dat gevoel kan **negatief** zijn → razend, slecht, jaloers, lelijk ...

Schrijvers gebruiken vaak woorden met gevoel **om de tekst mooier te maken**.

Ook restaurants gebruiken vaak een aangepaste taal:

- om hun gerechten **mooier aan te prijzen**, mooier te verpakken, om de realiteit wat te verbloemen;
- om mensen **te overtuigen**, te verleiden, nieuwsgierig te maken.

1 Overtuig de lezer

Een bezoeker aan het nieuwe restaurant van chef Tzitweermee schrijft een recensie op de Facebookpagina van het restaurant.

- Maak de tekst boeiender, zodat de schrijver de lezers kan overtuigen om naar het restaurant te gaan.
- Gebruik zeker drie bijvoeglijke naamwoorden.

Datislekker ★ 9,4

Tapas Vinkel

🔖 Bewaar

familie Bieb

op 11 oktober 2019

We kregen eerst uitleg over de menukaart van een man. We hebben gegeten in een aangename sfeer. Het restaurant is ingericht. Tijdens het eten kun je genieten van het uitzicht. Wij komen zeker terug!

Eten & drinken 9

Sfeer 8

Service 9

Prijs/kwaliteit 9

8,9

👍 0 👎 0

💬 Reageer

➦ Delen

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

We kregen eerst een duidelijke uitleg over de menukaart van een vriendelijke, enthousiaste man.

We hebben verrukkelijk gegeten in een aangename sfeer.

Het restaurant is feestelijk ingericht.

Tijdens het eten kun je genieten van een adembenemend uitzicht.

Wij komen zeker terug!

2

Woorden met gevoel

- Maak de menukaart boeiender.
- Gebruik minstens drie bijvoeglijke naamwoorden.

zalm met komkommer

kipsaté met pompoen en aardappelen

aardbeien met ijs

eigen antwoord, bv.

gerookte zalm met zoetzure komkommer

gemarineerde kipsaté op een bedje van geroerbakte pompoen

en aardappelen in de schil

verse aardbeien met vanille-ijs en slagroom

Hoe deed ik de taak?

Ik denk

Juf/Meester vindt

T5 Rem 36: de trappen van vergelijking

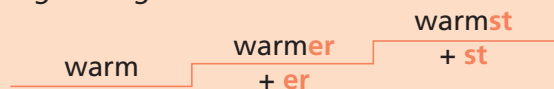
Het bijvoeglijk naamwoord

- zegt hoe het zelfstandig naamwoord is;
- kun je gebruiken om een zin of tekst rijker te maken;
- staat net voor het zelfstandig naamwoord, maar kan ook verderop in de zin staan.

Voorbeeld: Wat een griezelige film. Sommige hobby's zijn gevaarlijk.
 Hoe is de film? → griezelig Hoe zijn de hobby's? → gevaarlijk

- Je kunt de trappen van vergelijking toepassen.

regelmatig

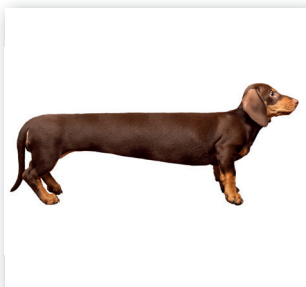
onregelmatig

1 Trappen noteren

- Kijk naar de foto's.
- Kies uit het kader een bijvoeglijk naamwoord dat past bij de foto.
- Noteer de drie trappen van vergelijking.

vol – lang – goed – veel

goed _____	lang _____	vol _____	veel _____
beter _____	langer _____	voller _____	meer _____
best _____	langst _____	volst _____	meest _____

2 Trappen in vergelijkingen

- Vul telkens de drie trappen van vergelijking in.
- Het grondwoord is gegeven.

duur Het dagmenu was niet **duur**_____.

Het vispannetje was **duurder**_____ dan de spaghetti.

De mosselen waren het **duurst**_____.

lekker Het dessert was het **lekkerste**_____ dessert dat ik al gegeten heb.

Het ontbijt was ook **lekker**_____.

maar gisteren vond ik het wat **lekkerder**_____.

weinig Papa heeft **weinig**_____ gegeten. Mama zelfs nog **minder**_____.

Ik heb het **minst**_____ gegeten van ons allemaal.

laat We kwamen **laat**_____ aan in het restaurant.

Gelukkig waren wij niet de **laatste**_____ mensen die arriveerden.

Onze vrienden kwamen nog **later**_____ dan wij aan.

graag Ik eet **graag**_____ spaghetti.

Pannenkoeken eet ik nog **liever**_____.

Frietjes eet ik het **liefst**_____.

Hoe deed ik de taak?

Ik denk

Juf/Meester vindt

Mannelijk, vrouwelijk of onzijdig

Het **genus** van een zelfstandig naamwoord:

- zegt of een zelfstandig naamwoord **mannelijk**, **vrouwelijk** of **onzijdig** is;
- vind je terug in het woordenboek: **(m)**, **(v)**, **(o)**;
- het **lidwoord** wordt bepaald door het genus:
 - woorden met bepaald lidwoord **het** zijn steeds **onzijdig**;
 - woorden met bepaald lidwoord **de** kunnen **mannelijk** of **vrouwelijk** zijn;
- bepaalt welk **verwijswoord** je gebruikt.

Voorbeelden:

lidwoord + zelfstandig naamwoord	genus	verwijswoord
de groente	vrouwelijk	Zij is gezond.
de wortel	mannelijk	Hij is knapperig.
het voedsel	onzijdig	Het is lekker.

Het genus van een zelfstandig naamwoord bepaalt soms ook de betekenis van het woord.

de pad (**m**) → het dier **het** pad (**o**) → de weg

1 Hij of zij?

- Lees de teksten. De verwijswoorden staan in vetjes.
- Omkring in elke tekst het zelfstandig naamwoord waarnaar het verwijswoord verwijst.

Beste juf,
 Ik wil graag nog iets meedelen in verband met de zeeklassen.
 Is het mogelijk om ons vooraf **het menu** mee te delen? **Dan kunnen wij het** vooraf eens overlopen. Onze Willem mag namelijk geen gluten eten. **Mijn vrouw** zal vooraf wat glutenvrije desserts klaarmaken. Mochten jullie vragen hebben, dan kun je **haar** altijd bellen. **Mijn zoon** zal de desserts afgeven voor hij op de bus stapt. Kun je **hem** daaraan herinneren, alsjeblieft?
 Ik hoop dat het heel leuk wordt voor jullie en de leerlingen.
 Dank je wel!
 Bruno (papa van Willem)

- Vul de zinnen aan met het zelfstandig naamwoord en het correcte lidwoord.
- Omkring het juiste genus.

Het verwijst naar **het menu** _____.

genus
 m v **o**

Haar verwijst naar **de vrouw** _____.

m **v** o

Hem verwijst naar **de zoon** _____.

m v o

Ik heb niet lekker gegeten in dit restaurant. **Het** is oud en vuil. **Het** vlees was heel taai. De frieten waren dan weer nauwelijks gebakken, net als de groenten. De kok had **ze** overgoten met een flauwe witte saus. **Het** diepe, ronde bord was rondom belegd met mosselen in de schelp. Die waren met de beste wil van de wereld niet open te krijgen. In het midden van het bord lag een eenzame scampi. Je had bijna een microscoop nodig om **hem** op te merken.

- Vul de zinnen aan met het zelfstandig naamwoord en het correcte lidwoord.
- Omkring het juiste genus.

Het verwijst naar het restaurant _____ . m v o

Haar verwijst naar de groenten _____ . m v o

Hem verwijst naar de scampi _____ . m v o

2 Mannelijk, vrouwelijk of onzijdig?

- Lees het recept. Enkele zelfstandige naamwoorden zijn onderstreept.
- Omkring in de tekst een verwijzwoord dat het onderstreepte woord vervangt.

Wraps met gerookte zalm

De ingrediënten

4 tortilla-wraps
200 g gerookte zalm
75 g rucola
150 g kaas met
verse kruiden

De bereiding: voer ze stap voor stap uit.

Besmeer de wrap met kruidenkaas.
Schik de gerookte zalm en rucola erop.
Rol de wrap dicht en snijd hem in tweeën.

Er staan nog meer leuke recepten in dit kookboek. Lees het maar eens door.

- Vul de zinnen aan met het correcte verwijzwoord.
- Omkring het juiste genus.

Ze _____ verwijst naar de bereiding. m v o

Hem _____ verwijst naar de wrap. m v o

Het _____ verwijst naar het kookboek. m v o

Hoe deed ik de taak?

Ik denk

Juf/Meester vindt

T5 Rem 38: de kenmerken van een recept

De tekstkenmerken van een recept

Een recept is een omschrijving van hoe je een gerecht (maaltijd) moet bereiden.

Je kunt een recept vaak al herkennen aan:

- de opmaak, de lay-out;
- de korte zinnen;
- het eenvoudige taalgebruik.

Een recept is uit verschillende onderdelen opgebouwd:

- de **ingrediënten** en het **benodigde materiaal** vertellen je wat je allemaal nodig hebt;
- de **bereiding** vertelt hoe en in welke volgorde je het gerecht moet klaarmaken;
- het **aantal personen**;
- de **bereidingstijd**.

1 De kenmerken van een recept

- Lees het recept.
- Noteer het nummer van elk kenmerk op de juiste plaats.

- 1 de ingrediënten
- 2 het benodigde materiaal
- 3 het aantal personen
- 4 de bereidingstijd
- 5 de verschillende stappen in de bereiding

Gebakje met vers fruit

+ 4 personen → 3

⌚ 10 min → 4

Ingrediënten →

125 ml verse slagroom

4 plakken roomboter cake 1

1 banaan

1 mango

kant-en-klare chocoladesaus

geraspte kokos

Materiaal →

kom

schilmesje 2

bord

een handmixer of een garde

Bereiding → 5

- 1 Klop de slagroom stijf met een handmixer of met een garde.
- 2 Doe een beetje slagroom op 4 plakken roomboter cake.
Pel 1 banaan en snij die in plakjes.
Leg de plakjes op de slagroom.
- 3 Schil de mango. Snij stukjes van de mango.
- 4 Verdeel de stukjes over de plakjes cake.
Doe nog wat kant-en-klare chocoladesaus over alles heen. Bestrooi de gebakjes met geraspte kokos.

- Kruis de kenmerken van een goed recept aan die ontbreken in deze recepten.

Croque-monsieur

Ingrediënten

500 g varkensgehakt
1 el boter
8 dikke sneden brood
augurken in schijfjes gesneden
mosterd
zilveruitjes
ketchup

Bereiding

Smelt de boter in een pan.
Bak het gehakt al roerend bruin.
Smeer mosterd op een snede brood en leg er een vierde van het gehakt op.
Beleg verder met augurk en zilveruitjes.
Sluit af met een snede brood.
Bak de croque-monsieur.
Serveer met ketchup.

Pannenkoeken met banaan

+1 5 min

Benodigheden

een vork
een kom
een pan

Bereiding

Prak eerst de rijpe banaan met de vork.
Mêleer nadien de 2 eieren eronder en unificeer tot een coulante massa.
Verwarm wat olie in een pan met goede antiaanbaklaag.
Doe wat melange in de pan en schroei de pannenkoekjes aan beide zijden.

- ingrediënten
 benodigd materiaal
 aantal personen
 bereidingstijd
 verschillende stappen in de bereiding
 eenvoudig taalgebruik

- ingrediënten
 benodigd materiaal
 aantal personen
 bereidingstijd
 verschillende stappen in de bereiding
 eenvoudig taalgebruik

Hoe deed ik de taak?

Ik denk

Juf/Meester vindt

T5 Rem 39: de betekenis van een leenwoord vinden

De betekenis van een leenwoord vinden

Een leenwoord

- een woord uit een andere taal dat wij gebruiken in onze taal

Ik begrijp een woord niet.

Ik vraag me af of het woord belangrijk is om de tekst te begrijpen.

- Neen? Ik lees verder.
- Ja? Ik kies uit deze oplossingen.

Ik lees een stukje **terug** of **verder**.

- Ik zoek een woord dat hetzelfde betekent.
- Ik zoek een woord dat het tegengestelde betekent.
- Ik zoek een omschrijving van het woord.

Ik kijk naar **de prenten**.

Ik kijk naar **het woord**. Misschien ken ik een stukje van het woord?

Ik zoek **het woord op** in het woordenboek of op het internet.

1 Leenwoorden herkennen

- Lees de zinnen.
- Omkring het leenwoord.
- Gebruik een van de strategieën om de betekenis van het leenwoord te vinden.
- Noteer het nummer van de zin bij de passende foto.

1 Ik ben gek op **sushi**. Ik begin al te watertanden als ik nog maar denk aan die heerlijke rolletjes rijst met zalm, tonijn of avocado.

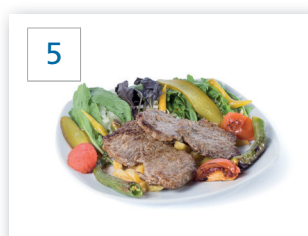
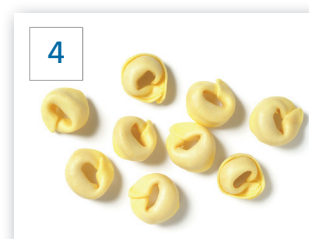
2 De kommen met gerechten staan in een **bain-marie** om ze warm te houden.

3 Op het verjaardagsfeest aten de kinderen **crêpes** met bruine suiker.

4 In **tortellini** kan kaas, spinazie of gehakt zitten.

De ringetjes kunnen ook leeg zijn.

5 Welke **garnituur** ga je serveren bij het vlees?

2

Leenwoorden onderzoeken

- Lees de zinnen.
- Zoek de betekenis van het vetgedrukte leenwoord aan de hand van een van de strategieën.
- Noteer de betekenis.
- Je mag een (online) woordenboek gebruiken.

- 1 Een lekkere **bouillon** is de perfecte basis voor soepen, sauzen en tal van andere gerechten.
- 2 De kinderen doen heel veel **croutons** in hun soep.
- 3 Papa laat de eend **glaceren** in de oven.
- 4 Ik laat mijn lasagne altijd **gratineren** in de oven.
- 5 Als de kok een bestelling voor biefstuk doorrijgt, dan vraagt hij: 'Wat is de **cuisson**?'
Daarop kan het antwoord zijn: rood, medium of doorbakken.

meerdere antwoorden mogelijk

bouillon = water waarin een bot of vlees is gekookt

croutons = kleine stukjes brood, gebakken in vetstof

glaceren = een glanzend laagje geven

gratineren = een krokant korstje geven, meestal van kaas

cuisson = de manier waarop een stuk vlees of vis is bereid

Hoe deed ik de taak?

Ik denk

Juf/Meester vindt

Instructies geven

Een instructie:

- is een bevelzin: je gebruikt de stam van het werkwoord;
- zegt wat iemand moet doen;
- is kort en duidelijk;
- vertelt netjes en duidelijk wat er hoe moet gebeuren;
- herken je aan het werkwoord dat vooraan in de zin staat.

Voorbeelden: **Neem** je boek.
Schil de appel.

1 Instructies herkennen

- Lees de zinnen.
- Kruis de zinnen aan die een instructie geven.
- Smelt de boter in een steelpan.
- Het vuur mag niet te hard staan.
- Doe de bloem erbij.
- De boter mag niet verkleuren, maar ze moet wel goed heet zijn.
- Giet beetje bij beetje de melk erbij en roer het mengsel glad.
- Breng het al roerend aan de kook, op een matig vuur.
- Om de smaak van de bloem weg te werken, moet je de saus enkele minuten laten doorkoken.
- Met nootmuskaat, peper en zout kun je de saus nog wat op smaak brengen.

2 Instructies maken

- Lees de zinnen.
- Maak er een instructie van. meerdere antwoorden mogelijk, bv.

1 Eerst moet je de suiker en de boter samen mengen.

Meng de suiker samen met de boter.

2 Dan moet je de eieren en de bloem erbij doen.

Doe de eieren en de bloem erbij.

3 Daarna mix je alles tot een glad mengsel.

Mix alles tot een glad mengsel.

4 Nu kun je de cakevormpjes vullen.

Vul de cakevormpjes.

5 Ten slotte laat je ze 12 minuten bakken in een oven van 200 °C.

Bak ten slotte 12 minuten in een oven van 200 °C.

3 Instructies geven

■ Schrijf een korte instructie bij elke foto.

Snijd de groenten in kleine stukjes.

Haal de koekjes uit de oven.

Kneed het deeg tot een dikke bol.

Hoe deed ik de taak?

Ik denk

Juf/Meester vindt